

використовується для штампів, печаток, набійок. Різдева гравюра - переважно ремесло ювелірів; за допомогою офорту оздоблюють зброю для війська (Єфрименко, 2001).

Ліногравюра - це техніка високого друку, яка притаманна винятково графіці. Перед друком потрібно на лінолеумі вибрати непотрібні площини за допомогою металевого різця. Інструменти різної ширини та довжини потрібні щоб краще вправлятися з різними елементами на поверхні. Кожен рух майстер повинен бути точним, адже при друці буде видно усі неточності у зображенні. Плоска поверхня матеріалу, що була вибрана (заглиблена) матиме забарвлення тону аркуша паперу, на якому здійснювався друк. Плоска поверхня, яка не була вирізана матиме забарвлення туші або поліграфічної фарби. Зображення відбитку може бути ахроматичним, хроматичним та монохромним (Фаворський, 1986)

Друкована графіка поділяється за способом друку на плоску, високу, глибоку; за способом відтворення на хімічну і механічну. Також її можна класифікувати за способом застосування: прикладна та станкова; за способом утворення можна поділити на репродукційну, друковану, унікальну; за призначенням поділяють на оригінальну та допоміжну.

Сучасна графіка вже давно вийшла за межі встановлених рамок. Вона створила багато різновидів, що можуть існувати як самостійні художньо прикладні й станкові твори. У всіх розгалуженнях графіки створено свої особливі якості та художні можливості, що широко застосовується в друкованих та оригінальних творчих роботах. Як було зазначено вище графіка має своє незамінне значення і завдання для інших видів мистецтва без якої не зможе існувати будь який напрям у сучасному мистецтві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білецький П.О., 1973 р. Мова образотворчих мистецтв. К.- С.59
2. Єфрименко В.Г., 2001 р. мета та завдання курсу “ Основи графічних технік” : Збірник наукових праць. Вип II. Одеса. – С.25-26.
3. Зарин Л.Н., 2004 р. Эстамп: Руководство по графическим и печатным техникам. М. – С.65
4. Інтерв'ю з В. Ленчиним: 13.08.2010 // Архів автора.
5. Ленчін В. І., 1998: [Біогр. довідка] Мистецькі шляхи Харківщини. — Харків :АДІ «Бізнес в Україні», — С. 328.
6. Резніченко М.І., 2002р. Художньо - прикладна графіка. Програма для студентів художньо-графічних факультетів педагогічних навчальних закладів. Львів. –С 56.
7. Фаворський В.А., 1986 р. Об искусстве, о книге, о гравюре и линогравюре. М. - С 145.
8. Художники Харківщини, 2003: 65 років Харківській організації національної спілки Художників України / [авт. вступ. ст. та загальна ред. О. Денисенко.] — Харків: Майдан, 2003. — С. 82.

Дубас Христина

Науковий керівник – доц. Топорівська Ярослава

ПІСЕННИЙ ДОРОБОК ВАДИМА КРИЩЕНКА

«Ну що сказати про любов?
 Це таїна зими й літа,
 Яка вже начебто відкрита,
 Яку ми відкриваєм знов.
 Любові вічне відкриття,
 Де ніжність – наче зірка рання,
 Де сіль гірка розчарування
 І непорочності дитя.
 Ну що сказати про любов?»

В. Крищенко

Серед митців художнього слова, життя і творчість яких тісно пов'язані піснею, Вадим Дмитрович Крищенко – поет-пісняр, який тривалий час невтомно працює на українській поетичній ниві, а багато пісень з його доробку стали шлягерами української естради.

Мета статті – висвітлити особливості поетичної творчості поета-пісняра Вадима Крищенка.

Вадим Дмитрович Крищенко народився 1 квітня 1935 року в Житомирі. Освіту здобув на факультеті журналістики КДУ імені Тараса Шевченка. Автор більше сорока поетичних книжок, які видавались і за межами України, багатьох сотень пісень, улюблених в народі, заслужений діяч мистецтв України, народний артист України, Член Національної спілки письменників України, лауреат літературно-мистецьких премій ім. Нечуя-Левицького, А. Малишка, Д. Луценка, багатьох міжнародних та національних пісенних конкурсів та фестивалів. Він кавалер багатьох орденів, в тому числі Ярослава Мудрого, «За заслуги» 2 і 3 ступенів, престижних церковних відзнак – орденів Андрія Первозваного і Святого Володимира. Живе і працює у Києві [8].

Талант поета у Вадима Крищенко прокинувся ще в дитячому віці. Натхненний віршами Андрія Малишка він почав створювати свої перші вірші. Так склались обставини, що саме Андрій Малишко вперше побачив поезію Вадима Крищенко. Краса та чуттєвість слів настільки вразила письменника, що він порадив Крищенку писати слова до пісень [2].

Красномовність Вадима Крищенко не залишає байдужим нікого. У поетичному слові Вадима Крищенко можна зустріти цілу низку крилатих висловів, які надовго запам'ятовуються. Вчитуючись у поетичні рядки Вадима Крищенко, побувши з ним хоч якусь мить наодинці – можна відчувати, що його слово, його думка можуть перероджуватись у радість і гнів, можуть ставати трепетними і глибокими почуттями, які довго залишаються в людському серці. Поет зізнавався, що іноді починає писати вірш, а виходить пісня, або навпаки [9].

Вадим Крищенко говорить: «Музика слова, – і справді десь жила у мені. Я відчував її на дотик. Але піснярем не став ні після першої, ні після другої збірки. Тільки дещо пізніше та музика озвалася в мені піснею. Поет також несе в душі свою мелодію. І ось коли його біоритми збігаються з композиторовими, отоді й може народитися пісня. Однією з таких і стала моя і композитора Климентія Домінчена лірична сповідь «Я до кладочки іду», що дала дорогу до «естрадного Олімпу» Аллі Кудлай, тоді ще співакці Українського народного хору імені Григорія Верьовки» [7].

Зворушливі ліричні твори Вадима Крищенко покликали на сцену і сприяли визнанню багатьох українських естрадних співаків, серед яких: Олександр Василенко, Михайло Брунський, Жанна Боднарук, Олена Мозгова, Софія Ротару, Оксана Білозір, Лілія Сандулеса та Іво Бобул, Віталій Білоножко, Алла Кудлай, Іван Мацялко, Ярослав Борута, Михайло Брунський, Дмитро Андрієць, Світлана Весна, Алла Попова [6].

Плідним був творчий тандем Вадима Крищенко та «буковинського соловейка» Назарія Яремчука. Народились такі пісні: «Гей ви козаченьки» (слова Вадима Крищенко, музика Геннадія Татарченка), «Родина» (слова Вадима Крищенко, музика Олександра Злотника), «Одинокий вожак» (слова Вадима Крищенко, музика Геннадія Татарченка). Також була створена пісня, приурочена до сторіччя поселення українців в Канаді «Лелека з України» (слова Вадима Крищенко, музика Геннадія Татарченка). Поет так згадував легендарного співака: «Маю ще одну вдячність Господу – за Назарія Яремчука. Радію, що серед усіх поетів Назарій Яремчук на свої вуста найбільше взяв саме моїх пісень. Хоча наша спільна пісня народжувалася довго. Ми зустрічалися, спілкувалися, відкривали один одному душу, а твору, який би міг узяти Назарій, не було. Яюсь звернув увагу на мій простенький вірш «Полісяночка» і запропонував спробувати. Ще зовсім молодий музикант Геннадій Татарченко музику написав. І наче сплелися слова, мелодія, голос Назарія, й пісня полетіла в світ. Він був настільки популярним, що коли поселявся у столичному готелі «Україна», на нього завжди терпеливо чекала тьма прихильників! Ото поки сидимо, розмовляємо, а вони стоять – біля дверей, біля входу, аби хоч доторкнутися до нього, автограф узяти. Навіть не знаю, хто з наших артистів міг би порівнятися з його популярністю» [3].

Золотою сторінкою у сучасному українському мистецтві стала своєрідна вистава «Хай святиться ім'я Твоє, або Десять Господніх заповідей», написана на основі чудових віршів Вадима Крищенко. Він же – і один з її ініціаторів. Це священне дійство вже тричі повторювалось на сцені Національного палацу мистецтв «Україна». Щоразу глядачі сприймали виставу як справжнє мистецьке явище і навіть пропонували її, як і всю творчість славного поета, на здобуття Національної премії імені Тараса Шевченка, що само по собі багато про що промовляє. Один з відомих критиків назвав даний проєкт найкращим з тих, що втілювалися на сцені цього палацу [1].

Творча нива поета не бачить меж, захоплені віршами композитори невтомно створюють до них музику і народжуються нові пісні. У 2019 році відбулась прем'єра пісні «Пливла зоря». Композитор Олесь Коляда написав музику до ліричного вірша зі збірки «Не опускаючи очей» – яка стала підсумком його багаторічної творчої праці. У ній роздуми і пошуки істини, утіха і страждання, любов і гнів, розлунистий заклик і наспівний мотив, що барвисто вплелися у вінок поетичних рядків [5]. Вперше пісня прозвучала у виконанні чоловічого квартету хору імені Г. Верьовки. Досконале поєднання ліричної мелодії та красивих чоловічих голосів створили неповторну музичну композицію та запали в душу слухачам.

Сьогодення засмучує поета і він лірично про це розповідає: «Болять, болять мені народні рани... Не раз серце стискається від болю за нашу сторохтерзану Україну та її стражденний народ, переважна більшість якого живе за межею людської гідності. Як же мені хочеться, аби нарешті над нами пощезло сусідів з півночі й своїх доморощених визискувачів – олігархів, яких аж розпирає від накрадених багатств, аби народ наш ожив і зажив життям європейців. Вірю, так воно й буде, задля того й агітую людей своїми піснями, своїм мистецтвом, щодень молюся за них. Не скриватиму, я щасливий, що серед пісенних творів, котрі надають українцям життєвих сил і святої віри, є й мої. Насамкінець повторюся зі словами своєї пісні: Я – України син, і щиро гордий цим!» [7].

Отже, в контексті розвитку української естрадної музики вплив поезії Вадима Крищенка феєричний, адже з «під його пера» вийшла велика кількість пісень, які через шалену популярність давно вважаються народними, а муза вже довгі роки не покидає генія. Пісні Вадима Крищенка простелили шлях на «велику сцену» багатьом відомим виконавцям. Поет і досі невтомно творить, навіть його «найстаріші» твори, на яких виросло не одне покоління, знаходять нових поціновувачів. Не зважаючи на перспективи популярності та соціально-політичні умови радянської влади, любов до рідної мови виявилась сильнішою і писав Вадим Крищенко тільки українською.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вадим Крищенко. Офіційний сайт. URL: <http://kryshchenko.info/%d0%b1%d1%96%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%84%d1%96%d1%8f%d0%bf%d1%80%d0%b5%d1%81%d0%b0/> (дата звернення: 05.11.2020)
2. Ісаченко Л. Кришталеві чаші Вадима Крищенка. URL: <http://grinchenko-inform.kubg.edu.ua/kryshhtalevi-chashi-vadyma-kryshhenka/#.X65J76TVOEe> (дата звернення: 25.10.2020)
3. Костюченко О. З Вадимом Крищенком. URL: <https://poradnica.com.ua/z-vadymom-kryshhenkom/> (дата звернення: 29.10.2020)
4. Крищенко Вадим Дмитрович. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Крищенко_Вадим_Дмитрович (дата звернення: 17.10.2020)
5. Крищенко В. Д. Не опускаючи очей: вибране. /за ред. О. Д. Кононученко. Харків: Фоліо, 2013. 630 с.
6. Малюта І. Не біймось мовить про любов: близько тисячі віршів Вадима Крищенка стали улюбленими піснями. URL: <https://umoloda.kyiv.ua/number/3582/164/145334/> (дата звернення: 22.10.2020)
7. Мельничук А. Професор кафедри культурології НУБіП, народний артист України Вадим Крищенко: я – України син і щиро гордий цим! URL: <https://nubip.edu.ua/node/59885> (дата звернення: 01.11.2020)
8. Крупко О. І. Поетичне слово Вадима Крищенка. Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. Вип. 21. 2012. С. 250.
9. Усатий А. В. Пісенний ужинок Вадима Крищенка. URL: <https://core.ac.uk/reader/42977122> (дата звернення: 08.11.2020)